

İSLAMOFOBYA’NIN HEDEF KİTLESİ İSLAM GENÇLİĞİ

Ekrem Yasin ÖZYILMAZ

Üsküdar Üniversitesi

İslamofobyâ'nın hedef kitlesi üzerinde durulması gereken önemli konu başlıklarından birisi İslam Gençliğidir. İslamofobyâ'nın terörü karşısında ayakta durabilmesi veya en geniş manasıyla kendini öteki dünyada ifade edebilmesi için İslam Gençliği anahtar kurumlarına sahip olmalı ve bu bilinç ile hareket etmesi gerekir. Bu bilincin hareket noktası müsbet olmalıdır. Menfi değil.

Doğruluğu açıklanabilen, ispat edilebilen bir harekettir. Dâhili cihada yani silahların sustuğu kalemlerin ve fikirlerin konuştuğu ilmi ve fikri cihad sahasında ikna metoduyla mücahede için lazım olan sükûnet ve emniyeti temin etmektedir.¹

Batı toplumlarında hedef olunan İslam Gençliği gerek hükümet politikaları gerek medya ve toplumsal örgütlenmeler ile oluşturulan yersiz korkuyu öncelikle İslam toplumları (Doğu toplumları) bunu kendi aralarında bir birlik çatısı altında mücadele etmelidir. Çünkü parça parça olduğu zaman birlikteki kuvvet olmayacaktır. Kuvvetimizi tesis eden bu birliktir.

Anahtar Kelimeler: İslamofobyâ, Anahtar Kurumlar, İslam Gençliği, Müsbet Hareket, İslam Birliği, Öteki Dünya

1 İlyas Buçakçı, İrfan Mektebi dergisi, Ocak 2013, sayı 74.

ISLAMOPHOBIA'S TARGET MASS ISLAM YOUTH

One of the important topics that should be emphasized on the target mass of Islamophobia is the Youth of Islam. The Islamic Youth must stand up to the Islamophobia terror. Islamic youth must have key institutions and act with this consciousness in order to express itself in the other world. Movement point must be positive. It's not negative. In the positive movement, there is the establishment of safety.

Muslim societies (Eastern societies) must struggle under the roof of a union among them firstly the Islamic Youth which is targeted in Western societies and the undue fear created by government policies and media and social organizations. Because when there is a fragment, there will be no force. The force is with unity.

Key Words: İslamofobia , Key Instituons, Islamic Youth, Positive Movement, The Union of Islam, Other World

1.

İslamofobi, 11 Eylül olaylarından sonra birden ortaya çıkmış yeni bir şey değildir. Antisemitizm ve yabancı düşmanlığı gibi uzun bir geçmişi ve derin tarihi kökleri vardır. Onun günümüzde yeniden canlanması, 20.yüzyılın sonlarında önemli sayıdaki Müslüman'ın Batı'ya göçmesiyle, İran Devrimi'yle, adam kaçırmaya ve rehlin alma olayları da dâhil 1980 ve 1990'lardaki terör faaliyetleriyle, 11 Eylül 2001'de Dünya Ticaret Merkezi ve Pentagon'a yapılan saldırılarla bunun ardından oluşan Avrupa'daki terör saldırısıyla olmuştur.²

Tarihsel olarak 'Müslüman öteki'nin kültürel ve sosyal açıdan tanımlanması nosyonunun köklerinin emperyalizm ve sömürgecilik anlayış ve tecrübelerine uzandığı ve İslam'a ve Müslümana karşı duyulan korku ve nefretin günümüzdeki anlamıyla İslamofobi olarak tanımlanıyor olması ihtimali bir gerçektir.³

İslamofobinin kapsamı çerçevesinde; İslamofobi: Hepimiz İçin Bir Tehdit başlıklı 1997 Runneymede Raporu, dönemin İngiltere İçişleri Bakanı Jack Straw tarafından Kasım 1997'de başlatıldı. Bu rapor, İslamofobiyi 'İslam'a ve Müslümanlara karşı, Müslümanlara olumsuz ve aşağılayıcı kalıplaşmış düşünce ve inançlar ima ve atfeden bir dizi kapalı görüşler tarafından işlenmiş

2 Lean, Nathan. İslamofobi Endüstrisi, s.19.

3 Esposito & Kalın. İslamofobi 21.Yüzyılda Çoğulculuk Sorunu, s.117.

iğrenme, nefret ve düşmanlık' olarak tanımlanmıştır. Rapor, İslamofobinin 'Müslümanlara karşı dışlama ve ayrımcılıkla sonuçlanan temelsiz bir iğrenme ve hoşlanmama içeren bir dünya görüşüne' dayanmakta olduğunu eklemiştir. Bu kapsamlı terimlerle tanımlanan İslamofobi, siyaset ve göçmenlikten okullara ve işyerlerine kadar bir dizi tartışmalı meseleyi kapsamaktadır.⁴

1997'de etkili bir düşünce kuruluşu olan Runneymede Vakfı, İslamofobinin 'yabancı' olan her şeyden nefret etmek veya sevmemek anlamındaki yabancı düşmanlığına benzer bir şekilde ortaya çıktığını ifade etti. İlk Runneymede Vakfı raporunda (1997) İslamofobinin yedi özelliği tespit edildi: sırasıyla Müslüman kültürler yekpare olarak görülmekte, İslami kültürler diğer kültürlerden önemli ölçüde farklıdırlar, İslam amansız bir şekilde tehditkâr olarak algılanmaktadır, İslam'ın takipçileri inançlarını siyasi veya askeri avantaj sağlamak için kullanırlar, Müslümanların Batı kültürlerine ve toplumlarına olan eleştirileri hemen reddedilmektedir, İslam korkusu göçmenliğe karşı ırkçı düşmanlıkla karışmış durumdadır ve son olarak İslamofobi tabii olarak görülmemekte ve bir problem olarak görülmemektedir.⁵

İslamofobinin özellikleri, onun 'öteki' tarafından onu 'ötekileştirenlerce' daha da ötekileşecek şekilde nasıl tanımladığı ile alakalıdır. Burada 'ötekileştirme', ırkçı korkular ve düşmanlıklarla ve aynı zamanda bizzat İslam'ın ve Müslümanların görünüşte düzeltilemeyen tabiatı ile de alakalıdır. Her ne kadar bireyler ve gruplar arasında birçok etnik, kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasi farklılıklar olduğu için Müslümanlara yekpare bir kitle olarak muamele etmemek önemli ise de, Runneymede Vakfı tarafından tespit edilen İslamofobinin özellikleri bugün hala geçerlidir.⁶

11 Eylül'den yedi sene sonra Runnymede Trust'ın göçmenlere karşı ırkçı düşmanlığın 'İslamofobinin Yedi Özelliđi'nden birisi olduğunu listelemesi pek şaşırtıcı gelmedi.

Pek çok kişi, Pipes'ın tarif ettiği sebeplerden dolayı İslam'ı ve Müslümanları eleştiriyordu. Onlar, göçmenlerin, geldikleri ülkelerin kültürlerine uyum sağlayamadıklarına veya buna gönülsüz olduklarına inanmaktadır. Bu Birleşik Devletler'in tarihsel olarak çekirdek bir değer sistemine sahip, tek bir ana grup insana ait olduğu isabetsiz fikrini varsaymaktadır. Ancak Birleşik Devletler'in bir devlet dini, sınıf sistemi, bir üst ahlaki ilkeler öğretisi yoktur;

4 Esposito & Kalın, İslamofobi, s47.

5 A.e.s118.

6 A.g.s119.

bu nedenle Müslümanların veya herhangi bir başka grubun böyle bir şeyi reddetmesini anlamak mümkün değildir. Yine de kapitalist ekonomik değerlerle örtüşen sosyal idealler; etnik, ırksal ve dini azınlıkların Amerika veya Avrupa'ya mahsus olduğu düşünülen özgürlük ve zenginlik fırsatlarını kendi avantajları için kullanmaları şüphelerini besler. Yabancı korkusu aynı zamanda gün geçtikçe muğlaklaşan ve anlamsızlaşan bazı coğrafi faraziyelere de dayanır. Birleşik Devletler veya Fransa, İngiltere gibi ülkelerde doğmuş Amerikan veya Avrupalı Müslümanlar da İslamofobikler için göçmenler kadar yabancıdır. Onlar vatandaşlık hakkı olsa da doğuştan vatandaş olsa da bu sefer daha büyük bir yabancılık potasına atılırlar; onların farklı inançlara sahip olmaları toplum dışına itilmelerinin haklı gerekçesi olur. Amerikalı veya Avrupalı Müslümanlar sadece 'Müslüman' olarak görülürler, birincil kimlikleri dini kimlikleri olan yabancılar, bunun sonucunda Müslüman olmayan Avrupalı ve Amerikalılardan aşağı olarak tarif edilirler. Kimlikleri bu şekilde bölmek, yani bir kişinin bütün kendiliğinin bir yönünü diğerlerinden ayırmak, açıktan açığa politik bir doğaya sahiptir.⁷

Müslüman gençlik imajları, İslamofobi ve Oryantalizm tartışmalarında ve ayrıştırma, göç ve millî kimlik tartışmalarında merkezi bir konumdadır. Amerika'daki Müslüman gençlik, şu anda dini ve millî bağlarının siyasi olarak devletin vatanının sınırları içinde ve dışında ortaya çıkmış olan teröre karşı savaşı ile bağlantılı meseleler haline geldiği bir dönemden geçiyorlar. Genellikle İslam'ın ve Orta Doğu'nun 'ötekileştirilmesinin' sembolüdürler; özellikle genç Müslüman erkekler, hâkim medyada militanlık, fanatiklik ve kadın düşmanlığı ile ilişkilendirilmekte ve genç Müslüman kadınlar da mağduriyetle ve örtüyle (Müslüman kadınlığının hep var olagelmüş belirleyicisi) ilişkilendirilmekte, Batı medeniyeti ve feminizm tarafından kurtarılmayı ve özgürleştirilmeyi bekleyen kadınlar olarak gösterilmektedir.⁸

Muhafif Vatandaşlık, İşçi sınıfı Müslüman gençlik, ne geleneksel anlamda siyasi aktivizme karışmışlar ne de resmi siyasi ifadeleri kullanmaktadırlar. Fakat yine de onlar da ırkçılığa, İslamofobiye, savaşa ve dış politikaya karşı eleştiriler yöneltmekte ve bir aidiyet etiğine karşı mücadele vermektedirler.⁹ Her ne kadar bu Müslüman göçmen gençler, siyasi veya toplumsal organizasyonlara katılmamış olsalar da, devletin Müslümanları topluca cezalandırma

7 Lean, Nathan. İslamofobi Endüstiri, s35.

8 A.e. Müslüman göçmen gençlik ve kültürel vatandaşlık, s181.

9 Maira, Sunaina. İslamofobi ve Teröre Karşı Savaş: Gençlik, Vatandaşlık ve Uyuşmazlık.

gerekçesine ve Amerika'nın teröre karşı savaşına yönelik eleştiri aralarında yaygındı. Mesela, ailesi Gucerat'tan gelmiş genç bir kadın olan Ayesha, şunları söylemişti: 'Sadece bir Müslüman'ın New York'ta yaptıkları sebebiyle, bütün herkesi oraya dâhil edemezsiniz; ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi?' 11 Eylül saldırılarından bir hafta sonra, Ayesha çantasının üzerine 'HİN-DİSTAN+MÜSLÜMAN' kelimeleri yazmayı seçmişti. Ona göre şuurlu bir direnme işaretiydi; zira 11 Eylül sonrasında halk içerisinde Müslüman olarak belirlenen kişilere yönelik tepki ihtimallerini o da çok iyi biliyordu, ama bu tepkilerden korkmuyordu. Kendinden emin bir şekilde, 'Ben inatçı birisiyim. Ben böyleyim' diyordu. Pakistanlı bir genç olan Adil, 2001'deki Amerika'nın Afganistan'ı işgalini şu sözlerle eleştiriyordu: 'Buna iki açıdan bakmalısınız. Oradaki senin benim gibi işlerini yapan normal vatandaşların öldürülmeleri doğru değil. Onların New York'a yapılan saldırılarla bir alakaları yok, fakat öldürülüyorlar. Aynı şekilde New York'taki öldürülmüş olan insanlar, bu da doğru değildi.' Gucerat, Hindistan'dan yeni gelmiş bir göçmen olan Zeenat, 11 Eylül'ün karşılığı olarak Afganistan'daki bombalamaların yanlış olduğuna, çünkü Amerika'nın saldırdığına inanıyordu. '11 Eylül'den sonra onlar (Amerikalılar) Müslümanlardan nefret ediyor... Sanki bütün Müslümanlar kötümüş gibi, hükümetin de Müslümanlardan nefret etmesini istediklerini düşünüyorum' diyordu. Zeenat, sivil toplum ile devletin her ikisinin birden İslamofobik olduklarını ve Müslümanlarla ilgili toplu suç kategorisi oluşturmaktan sorumlu olduklarını söylerken, bunları birbirinden ayırıyor gibi görünüyordu. Bu gençlerin hepsi, devletin kullandığı Afganistan'ın 'özgürleştirilmesi' ve sivillerin 'teminat' olarak öldürüldüğü söylemlerine, insan hakları ve uluslararası adalet açısından savaşı eleştirerek ve onu milliyetçilik ve devlet destekli terörle ilişkilendirerek karşı koymaktadırlar.¹⁰

Müslüman göçmen gençler için muhalif vatandaşlık; ırk, cinsiyet ve sınıf siyaseti ile ayrılmaz bir biçimde iç içe geçmiş durumdadır.¹¹

İbrahim Kalın'ın İslamofobi ve çok kültürlülüğün sınırları¹² makalesinden bahsetmek yerinde olacağı kanaatindeyim. Çok kültürlülük tartışmalarını ilgilendiren İslamofobinin iki sonucuna işaret ediyor. İlki, Müslümanların içinde yaşadıkları toplumun siyasi, sosyal ve ekonomik hayatına tam olarak katılmalarını engellemektedir. Bir yandan Müslüman toplumlar özne olma konusunda

10 A.e, s185-186.

11 A.e. S188.

12 Kalın, İbrahim. Çok kültürlülüğün sınırları, İslamofobi, s61-62.

başarısız iken, İslamofobi, ikinci ve üçüncü nesil Müslümanlar arasında sürekli bir kurbanlaştırılma ve marjinalleştirilme duygusunu beslemektedir. Bu durum, onların kendilerini yabancı, uzak ve istenmeyen kişiler olarak hissetmelerine neden olmaktadır.

Diğer sonucunda belirttikleri ise, kısaca, devamlı baskı ve sindirmeye maruz kalmak, Müslümanların kendi kendilerini eleştirmelerini engelliyor.

Güven inşa edildiğinde; vatandaşlık, bir arada var olan çoğulculuk ve paylaşılan değerler daha iyi öğretilebilecek, daha iyi anlaşılacak ve daha iyi bir şekilde gerçekleştirilebilecektir ve eğitimden başka her aşamada başarılı olabilecek uzun vadeli başka hiçbir alan yoktur. Genç nesilleri diğer kültürlerin önemini anlama konusunda eğitmemiz ve bu genç insanlara genel olarak insanlığa saygıyı aşılamamız gerekiyor. Bu küresel vizyon, gelecek nesillerin her türlü hoşnutsuzluğa karşı savaşmasını ve karmaşık problemlere gerçek ve kalıcı çözümler aramalarını mümkün kılacaktır. Bir toplumun eşitlik, saygı ve herkese güvene dayanan ahlaki yapısı, gerçekleştirilmemiş bir idealdir ve bunun yerine sahip olduğumuz şey, bir korku ve en iyi ihtimalle bir hoşgörü iklimidir. Bizler bir hoşgörü kültürü yaratmanın daha ötesine geçmek zorundayız, zira hoşgörü; tehlike ve gelip geçici, aklı şiddetten ayıran ve en ufak bir baskıda kırabilecek ince bir kabuktur. Dahası, kasıtlı olarak provoke ettiğimiz ve her iki tarafta da yaydığımız öfkeyi nasıl durduracağımızı ve aynı zamanda onunla nasıl başa çıkacağımızı anlamadıkça her iki toplum da diğeri ile tam bir uyum içerisinde yaşamayacaktır.¹³

Batı âleminde ise, yüzyılların birikimiyle oluşmuş önyargılar var. Ve bu önyargılar günümüzde **medya ve devlet desteği**nde daha çok tahrik ediliyor.¹⁴

Batı'da İslam, haberlere çıkmak için gerekli olan önemli bir ölçütü yerine getirmektedir. İslam; haber değeri olma, güncellik, insanların ilgisi, çatışma, coğrafi yakınlık ve –onun hakkında kimin konuştuğuna bağlı olarak- önemine karar veren özellikler açısından zengindir.¹⁵

Örnek olarak, Müslümanların bayramlarının ve bunlarla alakalı ibadetlerle ilgili tasvir edici habercilikte bile, mesela, insanların ilgisini çeken haberler için geleneksel şekilde bir hayvanın kurban edilmesi, oldukça yansız bir konu hakkında sansasyonel habercilik olarak tanımlanabilecek şeyin odak

13 Anas al Shaikh-Ali, İlerlemeci eğitim yardımıyla efsane ile mücadele.

14 Tüzün, İdris, Tebliğ Usulleri, s294.

15 Kalın&Esposito, İslamofobi, İslam'ın geleneksel batı gazeteciliğiyle olan uyumsuzluğu, s112.

noktası olmuştur. Ülkedeki Müslümanlar tarafından bir günde kurban edilen çok sayıda koyunun haber yapılması –ki bu bayram için özel mezbahanelerin kurulduğu dönemlerde Fransa, Belçika ve Hollanda'nın haber programlarında yaygındır- gayri müslim izleyiciler tarafından bir dizi tepkiyi tetikleyebilir.¹⁶

2.

İlk olarak İslam Gençliğinin anahtar kurumlarına değinmek gerekirse; **tebliğ faaliyetidir**. İslam tarihinde başarılı tebliğ faaliyeti gerçekleştirmiş yüzlerce büyük şahsiyet vardır. Hiç şüphesiz onların başında; Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) gelir. Peygamberimizin (sav) hayatını incelediğimizde, onun cahiliye dönemini Asr-ı Saadete dönüştürmesinde dört önemli unsur olduğunu görürüz: Allah'ın yardımları, Ubudiyeti, Ahlakı, Risalet'i. Nasr Süresinde, 'insanların fevc fevc Allah'ın dinine girdiklerini görürsün' ayeti, peygamberimizin dini tebliğ ve muvaffakiyetinde inayet-i ilahiyenin rolünü ortaya koyar mahiyettedir. Ubudiyet tarafından bakarsak; her şeyden evvel, kendi tebliğ ettiği dine başta kendisi iman etmiş, dinindeki bütün ibadetlerin hepsinde en ileri olmuştur. Bu durum ise onlara (Müslümanlara) bir model olmuştur. Güzel ahlak cihetinde ise insanların güven ve muhabbetini kazanması pek çoklarının ona iman etmesine, davasına bağlanmalarına vesile olmuştur. Risalet yönünde ise; Kur'an'ın ve ahkâmın muhtevası ve mükemmelliği akılları, kalpleri, ruhları celb, cezb ve ikna etmiştir.¹⁷ Bu dört hatırlatıcı özellikle kendimizi mukayese etmeliyiz. Yoksa ikna edicilik noktasında ciddi problemler orta çıkacaktır.

Enformasyon keşmekeşinde ve bilgi kaynaklarının alabildiğine kirlendiği bir zamanda ortaya çıkan bir sonuç var: Enformatik cehalet. Karışık ve doğru olmayan bilgi miktarının artması ve düzensiz bilginin yağması, ilme değil cehalete kuvvet vermektedir. Zamanımız insanının bu modern cehaletten kurtulmasının tek yolu, bilgiyi ayırt edecek mekanizmalara ve filtrelere sahip olmasıdır.¹⁸

Ayrıca **doğru tebliğin 'sistematik' olmasını** beş başlıkta toplayabiliriz: Yetmişmiş insan gücü, İletişim vasıtalarını etkili kullanma, Rafine ve doyurucu yayınlar, Maddeten terakki, Sürdürülebilir koordinasyon ve birlik. İslam'ı bilinmeyen öteki olmaktan çıkartmanın yolu, doğru tebliği sistematik hale getirmekten geçer. Sistematik tebliğ yani tekrar ile takrir, kuvvetli ve kudretli teb-

16 A.e. s.112.

17 A.e.s21-22-23.

18 Kurt, Ali, İslamofobya'ya karşı iki çözüm, irfan mektebi dergisi, sayı14.

liğ demektir ve ancak bu tarz, bilinçli cehaleti izale edebilir.¹⁹ Sadece tebliğin doğru olması kâfi değildir, en uygun vasıtaları kullanarak sistematik olması da zorunludur.²⁰

Yukarıdaki topladığımız beş maddenin içeriğini genişletirsek; yetmişmiş insan gücü İslam terminolojisinde vakıf insan diye tabir edilecek hüviyette şahsiyetleri meyve verir. İletişim vasıtalarının kuvvetli ve yaygın olması İslamofobiyayı köruklediği gibi iyi kullanılırsa çözüm potansiyelini de içinde barındırır. Ve basılı, sesli, görüntülü yayınların hazırlanmasıdır. Tabi ki, hakikatlerin gücü ve meşruluğu, vasıtaların güç ve meşruluğunu da zorunlu kılar. Tebliğ edilen hakikatlerin hak ve meşru olması, her vasıtaya başvurulabilir anlamına gelmez.²¹ Evet, doğru tebliğ de aynı zamanda İslam ülkelerinin, gençlerinin aralarındaki kopukluğun giderilmesi ve daimi çalışan bir koordinasyon altında toplanabilmeli, bu noktada İslam İşbirliği Örgütüne büyük iş düşüyor.

Doğru tebliğin tamamlayan veya doğru tebliğin neticesi olması gereken bir diğer husus da etkili temsildir.²²

Toplumsal temsil gücü er veya geç siyasi temsile dönüşür. Siyasi temsil, ancak hayatın her sahasında temsilde başarılı olmakla mümkündür. Resul-ü Ekrem asm 'Kema tekününe yüvelli aleyküm' nasılsanız öyle idare olunursunuz buyururken, alt yapıda şekillenmesi gereken bu gerçeği bize ders vermektedir. İslam dünyasının her köşesinde, sosyal hayatta başarısı tezahür etmemiş, halkın vicdanında makes bulamamış düşüncelerin etkili bir temsil kabiliyeti kazanması pek mümkün değildir.²³

Doğru tebliğ, etkili temsille bir bütün olarak hayata geçirilirse İslamofobya'nın ve İslam karşıtlığının dayandığı temel sarsılmış olur. Bunun için gönüllü teşekküllerden üniversitelere, medyadan siyasi kurumlara kadar sistematik enformasyon seferberliğine hız verilmeli; sistematik dezenformasyon faaliyetlerinin sebep olduğu cehalet ve önyargılar giderilmelidir.²⁴

19 Kurt, Ali. İslamofobiyaya karşı iki çözüm: Doğru Tebliğ ve etkili temsil, İrfan mektebi dergisi, sayı14.

20 A.e.

21 A.e.

22 A.e. sayı14

23 A.e. sayı14

24 A.e. sayı14

KAYNAKÇA

- Lean,Nathan. İslamofobi Endüstrisi, Diyanet İşleri Yayınlar,2.Baskı 2015.
- Kurt, Ali. İslamofobyaya karşı çözüm. İrfan mektebi dergisi, sayı14
- Esposito, John. İslomofobi, 21.yüzyılda çoğulculuk. Kalın,İbrahim. İslamofobi. İnsan Yayınları,1.Baskı 2015.
- Tüzün, İdris. Tebliğ Usulleri. İrfan mektebi yayınları.2010.

